

PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE STRATEGIJE VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA

Delovno gradivo

Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije
julij 2007

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Naslov: **Pregled dejavnosti za udejanjanje strategije vseživljenjskosti učenja - delovno gradivo**

Pregled je pripravil vodja Delovne skupine za pripravo Strategije vseživljenjskosti učenja, dr. Zoran Jelenc.
Gradivo je delovni osnutek za razpravo.

Jezikovni pregled: Vlasta Kunej

Urednik: dr. Zoran Jelenc

Založnik: Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije v sodelovanju z Javnim zavodom Pedagoški inštitut iz Ljubljane.

Za založnika: dr. Andreja Barle Lakota, direktorica Urada RS za razvoj šolstva, in dr. Dejan Hozjan, v.d. direktorja Javnega zavoda Pedagoški inštitut.

Izdajo te publikacije je omogočilo sofinanciranje s strani Evropske komisije in Ministrstva za šolstvo in šport.

Oblikovanje: Irena Hlede, Pro anima, d.o.o.

Tiskarna: Grafika 3000, Ljubljana

© Avtorske pravice so pridržane

Prva izdaja, prvi natis

Naklada: 150 izvodov

PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE STRATEGIJE VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA

Delovno gradivo

Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije

julij 2007

KAZALO

1	OPIS NALOG IN DEJAVNOSTI	5
I.	Zboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja	5
a.	Dejavnosti v skladu z dokumentom ET 2010 uin cilji EU.....	5
b.	Dejavnosti specifične za cilje v Sloveniji	8
II.	Olajšati dostop do izobraževanja in usposabljanja	10
III.	Odpiranje sistemov izobraževanja in usposabljanja v širše okolje	13
2.	PREGLED DEJAVNOSTI S SKRAJŠANIMI GESLI	16
I.	Zboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposablja	16
II.	Olajšati dostop do izobraževanja in usposabljanja	17
III.	Odpiranje sistemov izobraževanja in usposabljanja v širše okolje.....	18
3	PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE OPERATIVNEGA NAČRTA STRATEGIJE.....	20
3.1	Udejanjanje operativnega načrta po načinu izpeljave.....	20
3.2	Udejanjanje operativnega načrta po času.....	23

DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE OPERATIVNEGA NAČRTA STRATEGIJE

1. OPIS NALOG IN DEJAVNOSTI

Operativni načrt za udejanjanje Strategije vseživljenjskosti učenja je kot priloga sestavni del Strategije vseživljenjskosti učenja. Določa: dejavnosti za udejanjanje strategije (vsebino), nosilce in instrumente za izpeljavo dejavnosti, vire njihovega financiranja in roke za izpeljavo. V prvi fazi je izdelan le pregled dejavnosti. Druge sestavine Operativnega načrta določi strokovna skupina, ki jo imenuje minister za šolstvo in šport.

Dejavnosti v operativnem načrtu smo razporedili v tri področja ciljev, kot jih je opredelila Evropska komisija v dokumentu za razvoj izobraževanja in usposabljanja do leta 2010. Vsako od teh področij smo razvrstili v tri skupine: a/ skupne naloge, ki zadevajo vsa področja strategije; b/ naloge v začetnem izobraževanju; c/ naloge v nadaljevalnem izobraževanju. Te delitve ne izključujejo povezovanja dejavnosti z različnih področij.

I. ZBOLJŠANJE KAKOVOSTI IN UČINKOVITOSTI SISTEMOV IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

a/ DEJAVNOSTI V SKLADU Z DOKUMENTOM ET 2010 IN CILJI EU

1/ Skupno za celotno strategijo

1. Opredelitev nacionalno dogovorjenega temeljnega (minimalnega) praga znanja, spretnosti in kompetenc, ki je usklajen s priporočilom evropskega parlamenta in sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje in ga je treba zagotoviti vsakemu posamezniku kot neodtujljivo pravico ter mu omogočiti, da ga bo dosegel, obdržal in spopolnjeval z učenjem in izobraževanjem.

Pri tem je treba:

- razviti načine in instrumente za merjenje minimalnega praga znanja, spretnosti in kompetenc;
  - usposobiti učitelje in druge izobraževalce za njihovo uporabo.
2. Vlaganje v infrastrukturo je pomembno za udejanjanje Strategije vseživljenjskosti učenja in ta bo zagotavljala tudi izpeljavo nacionalnih programov, povezanih z njenim udejanjanjem, kot so nacionalne strategije za razvoj pismenosti odraslih, Nacionalni program izobraževanja odraslih, strategije za razvoj spretnosti zaposlenih, nacionalni program in strategije razvoja družbe z velikim deležem starega prebivalstva, Nacionalni program visokošolskega izobraževanja, in drugi. Pri infrastrukturi je treba usmeriti pozornost na:
    - ustanavljanje središč (območnih, lokalnih), ki omogočajo izpeljavo dejavnosti, opisanih v »strateških jedrih« Strategije vseživljenjskosti učenja (točki 5.2 in 5.8);
    - določitev obveznosti in vloge državne oblasti (uprave) pri pospeševanju razvoja vseživljenjskosti učenja na ravni države, regij in lokalne oblasti;
    - ustanovitev in delovanje upravnih in predstavniških teles, odgovornih za udejanjanje strategije in nacionalnih programov;
    - sredstva in ukrepe za pospeševanje udejanjanja strategije;
    - izdelavo standardov kakovosti svetovalnega dela in kompetenc za svetovalce, ki bodo opravljali dejavnosti, potrebne za izpeljavo strategije vseživljenjskosti učenja;
    - usposobitev kompetentnih strokovnjakov in »svetovalcev za vseživljenjsko učenje«;

PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE STRATEGIJE VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA

- zagotovitev ustreznih zmogljivosti in razmestitve informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT);
  - raziskovalno infrastrukturo in zmogljivosti.
3. Razvijanje programov kakovostnega in sistematičnega usposabljanja (razvijanje ustreznih kompetenc) učiteljev in drugih izobraževalcev za udejanjanje ciljev in strateških jeder strategije vseživljenjskosti učenja ter za vodenje in organiziranje procesov vseživljenjskega učenja. Takšne programe naj bi vpeljati v:
- začetno (dodiplomsko) izobraževanje učiteljev za vse ravni in področja izobraževanja;
  - programe nadaljnega spopolnjevanja učiteljev;
  - programe pedagoškega in andragoškega usposabljanja učiteljev, izobraževalcev, mentorjev, svetovalcev in tudi strokovnih delavcev v podjetjih in v drugih organizacijah;
  - daljši modulski program za usposabljanje in razvijanje kompetenc učiteljev/izobraževalcev odraslih;
  - specialistične podiplomske programe, ki bodo omogočili tudi oblikovanje novih profilov strokovnjakov za izobraževanje in učenje in pri razvijanju človeških virov, kot so npr. svetovalci za učenje in vseživljenjsko učenje, specializirani mentorji, upravljavec znanja, in za njihovo usposabljanje;
  - modul temeljnega izobraževanja/usposabljanja za učitelje pripravnike (kot del priprave na strokovni izpit).
4. Razvijanje in vpeljevanje e-tehnologije v učenje in izobraževanje ter zviševanje ravni računalniške pismenosti otrok in odraslih, ki se učijo in izobražujejo. Projekt vsebuje tudi:
- zagotavljanje ustrezne opremljenosti izvajalcev izobraževanja in učenja z IKT;
  - opremljanje organizacij (šol, drugih nosilcev in izvajalcev izobraževanja in učenja), skupnosti in oseb (učiteljev, učencev, udeležencev izobraževanja) z didaktičnim gradivom, pripomočki in tehničnimi sredstvi; zagotovitev organizacijskih in kadrovskih rešitev in modelov za delo v vzgojno-izobraževalnih zavodih;
  - razvijanje in vpeljevanje znanja in kompetenc za uporabo IKT; razvijanje profesionalnih spretnosti za te namene;
  - razvoj e-kompetentnih izobraževalnih in učnih središč in programov;
  - raziskovanje IKT in njene uporabe pri učenju in izobraževanju;
  - zagotavljanje dostopa do e-vsebin in elektronskih storitev (e-dostopnost) posameznikom;
  - razvijanje ustreznih vsebin za e-učenje;
  - spodbujanje razširjenosti in učinkovite uporabe IKT; vključevanje čim več prebivalstva v uporabo IKT in storitve informacijske družbe;
  - usposabljanje različnih ciljnih skupin v računalniškem opismenjevanju; pri tem je treba še posebno upoštevati potrebe in značilnosti oseb s posebnimi potrebami, starejših in drugih skupin prebivalstva, za katere je bržkone nevarno, da bi ob hitrem napredku IKT na vseh področjih življenja in dejavnosti ostale zapostavljene;
  - usposabljanje učiteljev in drugih izobraževalcev za tehnično in didaktično uporabo IKT pri izobraževanju in učenju.
5. Ustvarjanje novih učnih okolij z uporabo IKT. Vzpostavitev nacionalne virtualne službe na spletu, ki bo omogočala in zagotovila vsem, ki se učijo ali kako drugače sodelujejo pri učenju (udeleženci izobraževanja, učitelji, podjetja, izobraževalne organizacije, drugi subjekti), vse, kar je potrebno za varno in učinkovito, tudi množično ali dostopnejše delovanje pri učenju na spletu. Sistem se lahko poleg pridobivanja in izmenjave podatkov ter različnih možnosti učenja razširi tudi z zahtevnejšo ponudbo, kot so svetovalno delo, preverjanje in ugotavljanje znanja itn.
6. Izdelava načrta ukrepov in dejavnosti za razumevanje pojma »vseživljenjskost učenja«, za ozaveščanje o pomenu vseživljenjskosti učenja in razvijanje ustreznega odnosa do učenja, ki obsega zlasti dejavnosti:
- krepitev zavedanja o koristih, ki jih prinaša učenje;
  - razvijanje zavedanja ljudi o pravici do učenja in izobraževanja in soodgovornosti zanj;
  - promoviranje vseživljenjskosti učenja kot temeljne življenjske vrednote.

7. Vpeljati in dodelati načine presojanja in razvijanja kakovosti izobraževanja na vseh ravneh formalnega izobraževanja in v neformalnem izobraževanju z/s:
  - usposabljanjem vodstev, strokovnih delavcev in učiteljev za presojanje dosežene ravni kakovosti in za razvoj kakovosti,
  - razvijanjem svetovalne pomoči izvajalcem pri razvoju kakovosti,
  - vpeljevanjem in podpiranjem različnih načinov presojanja kakovosti,
  - vpeljevanjem motivacijskih spodbud za bolj kakovostno delo,
  - vpeljavo stimulativnega načina financiranja javnih programov po doseženi kakovosti,
  - izpeljavo zunanjih evalvacij na različnih ravneh sistema (nacionalni, regionalni, ravni izvajalcev in programov),
  - ustvarjanjem razmer za zunanje presojanje kakovosti,
  - podporo mednarodnim primerjalnim raziskavam o doseženih ravneh kakovosti na vseh ravneh sistema,
  - vključevanjem v mednarodna strokovna omrežja in povezave s področja kakovosti izobraževanja,
  - podporo raziskovalnemu delu o kakovosti izobraževanja.

8. Preprečevanje in zmanjševanje osipa v začetnem in nadaljevalnem, predvsem poklicnem in strokovnem izobraževanju, z ustreznimi ukrepi. Ti potekajo na več ravneh: udeleženec, socialno okolje in institucija. Obsegajo razvijanje dejavnosti in programov, in sicer:
  - spremljanje gibanja šolske neuspešnosti in osipa, za kar je treba pripraviti metodologijo in jo sistemsko umestiti;
  - spodbujanje in vključevanje posameznikov v programe izobraževanja in učenja, kot so: svetovalna dejavnost za izobraževanje, poklic in kariero, promocija izobraževalnih programov v sodelovanju s podjetji in drugimi partnerji itn.;
  - programi in dejavnosti za pomoč in podporo učeči se osebi pri učenju, kot na primer: svetovalna pomoč pri učenju in pri drugih življenjsko zapletenih položajih; vrstniško tutorstvo; program Projektno učenje za mlade, program Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU) – Most do izobrazbe, osebni izobraževalni načrt ipd.;
  - usposabljanje izobraževalcev in drugih strokovnih delavcev s področja izobraževanja;
  - spodbujanje in omogočanje medinstitucionalnega sodelovanja (tudi v različnih sektorjih, ministrstvih).

2/ Začetno izobraževanje

9. Zagotovitev možnosti za pridobitev in zviševanje ravni ključnih kompetenc in pismenosti že med začetnim izobraževanjem. Mladim osipnikom in odraslim je treba omogočiti, da jih pridobijo in razvijejo pozneje, s programi nadaljevalnega izobraževanja. (Glej Strateška jedra, točka 5.6.)

10. Vpeljevanje nekaterih stalno delujočih oblik podpore in spodbujanja kontinuitete vseživljenjskega učenja in izobraževanja v vseh obdobjih življenja. Take oblike so: osebni načrti za učenje, potni list učenja in izobraževanja, samouravnavanje učenja, osebna mapa dosežkov, posebne nagrade in priznanja za učenje itn. za lastno učenje in tudi za podpiranje učenja drugih.

11. Razvijanje in vpeljevanje nacionalnega kvalifikacijskega ogrodja, ob upoštevanju evropskega okvirja kvalifikacij.

12. Karierna vzgoja kot strateško prednostna dejavnost in del kurikula. Usposabljanje za to dejavnost naj bi bilo medpanožno in/ali medpredmetno, program naj bi potekal na podiplomski stopnji (2. stopnja bolonjskega študija).

3/ Nadaljevalno izobraževanje

13. Zvišanje ravni pismenosti prebivalcev Slovenije – pri tem naj bi upoštevali nacionalne programe in strategije za razvoj pismenosti.
14. Spodbujanje in zagotavljanje razvoja kakovosti izobraževanja odraslih s tem, da se:
  - omogoči širjenje samoevalvacije v omrežju izvajalcev izobraževanja odraslih, krepí omrežje svetovalcev za kakovost izobraževanja odraslih, promovira kakovostno delo z znaki kakovosti, s priznanji in z nagradami;
  - zagotavljajo razmere za razvojno delo v praksi – usposabljanje, svetovanje, strokovna literatura, spletni in drugi pripomočki ipd.;
  - oblikujejo in vpeljejo celostni načini presojanja in razvijanja kakovosti v podsistemih izobraževanja odraslih (npr. svetovalno omrežje ...);
  - spodbujajo izvajalci programov izobraževanja odraslih; omogoči naj se jim, da se povezujejo v projektih, kjer bodo primerjalno presojali svojo kakovost, izmenjevali primere dobre prakse in vpeljevali nove načine presojanja kakovosti;
  - ob samoevalvacijah postopno vpeljujejo v sistem presojanja kakovosti elementi zunanje evalvacije, akreditacija za delo v izobraževanju odraslih in se zagotovijo razmere za zunanje presojanje kakovosti v izobraževanju odraslih.
15. Postavitev sistema za ugotavljanje in potrjevanje znanja, spretnosti in kompetenc (UPZ), pridobljenega z različnimi vrstami in oblikami učenja – formalnega, neformalnega, aformalnega in priložnostnega. Izdelava ustrezne metodologije, instrumentov, tehnik in prijemov. Sistem sestavljajo zlasti:
  - razvoj kakovostnega in široko uporabnega ter javno priznanega sistema UPZ, ki bo omogočal tudi izkazovanje temeljnih spretnosti in kompetenc, ki jih obvlada posameznik;
  - razvoj različnih modelov in prijemov v UPZ ter njihovo umeščanje v različne institucionalne okvirje;
  - razvijanje specializiranih središč za UPZ;
  - sprejetje ustreznih formalnih in zakonskih rešitev za delovanje sistema;
  - promoviranje uporabe sistema v različnih okoliščinah ter razvoj postopkov in opredelitev zahtev, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci v sistemu;
  - ozaveščanje uporabnikov in izvajalcev o pomenu UPZ.
16. Razvijanje certifikatnega sistema za pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij in opredelitev zahtev, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci v sistemu.
17. Sistemska podpora razvijanju informacijskih in svetovalnih središč za izobraževanje odraslih (ISIO).

b/ DEJAVNOSTI, SPECIFIČNE ZA CILJE V SLOVENIJI (ki jih ET 2010 ne opredeljuje izrecno)

1/ Skupno za celotno strategijo

18. Proučitev in odprava ali ublažitev najrazvidnejših sistemskih pomanjkljivosti v vzgoji in izobraževanju v Sloveniji, ki niso v skladu s Strategijo vseživljenjskosti učenja. (Glej zlasti Strateška jedra, točka 5.1.)
19. Reorganizacija upravljanja v vzgoji in izobraževanju, ki obsega:
  - nadomestitev imena Ministrstvo za šolstvo in šport z imenom, ki bo vsebovalo vsaj enega od pojmov, ki opredeljujejo temeljno področje delovanja Strategije vseživljenjskosti učenja, to sta izobraževanje in/ali učenje;

PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE STRATEGIJE VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA

- na državni ravni: ustanovitev strateškega sveta za vseživljenjsko učenje in zagotovitev dovolj zmogljivega in kompetentnega organa za medresorsko usklajevanje;
  - na regionalni in lokalni ravni: zagotovitev ustreznih upravnih enot za vseživljenjsko učenje.
20. Proučitev in sprejetje normativnih rešitev, ki bodo zagotavljale udejanjanje Strategije vseživljenjskosti učenja tako na ravni države kot tudi na ravni regij in lokalne skupnosti. To so zlasti:
- priprava posebnega zakona za pospeševanje vseživljenjskosti učenja;
  - prilagoditev zdajšnje zakonodaje zahtevam strategije (Ker vseživljenjsko učenje zadeva vsa področja delovanja, mora biti ustrezno včlenjeno v celotno zakonodajo in tudi v nacionalne programe. To še posebno velja za vzgojo in izobraževanje, regionalni razvoj in lokalno samoupravo, zaposlovanje in davčno zakonodajo.).
21. Proučitev zdajšnje organiziranosti javnih zavodov za razvojno svetovalno delo v vzgoji in izobraževanju po 28. in 29. členu Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, in sicer:
- ugotoviti ustreznost zdajšnje organiziranosti z zornega kota strategije vseživljenjskosti učenja;
  - pri tem oceniti tudi ustreznost in zadostnost zdajšnjih strokovnih in raziskovalnih zmogljivosti za posamezna področja vzgoje in izobraževanja in predlagati spremembe, če so potrebne.
22. Proučitev in predložitev izrazja za področje vseživljenjskosti učenja in doseči ustrezno usklajenost na tem področju v Sloveniji.
23. Izdelava nove »bele knjige« o vzgoji in izobraževanju, v kateri bodo upoštevani tudi cilji in strateške prvine vseživljenjskosti učenja.

2/ Nadaljevalno izobraževanje

24. V fazi nadaljevalnega izobraževanja doseči ustrezno sistemsko umeščenost izobraževanja odraslih (nadaljevalno izobraževanje) v primerjavi z začetnim (komplementarno področje v celotnem sistemu), in sicer na večini področij systemskega urejanja (upravljanje, zakonodaja, financiranje, razvoj omrežja izvajalcev in programov ter infrastruktura).
25. Zagotovitev dovolj zmogljivega in kompetentnega organa (direktorata) na Ministrstvu za šolstvo in šport za vodenje in usklajevanje razvoja nadaljevalnega izobraževanja (izobraževanja odraslih) na državni ravni. Oblikovati oddelke (enote) za izobraževanje odraslih na drugih ključnih resorjih (ministrstvih), kot so Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za obrambo in drugi.
26. Razvijanje pravičnega in učinkovitega sistema in modelov financiranja, v katerih bo ustrezno zastopan javni interes za udejanjanje strategije vseživljenjskosti učenja, a tudi porazdelitev odgovornosti in stroškov med partnerji (ustanove, javne uprave, socialni partnerji, podjetja, občinske organizacije ...); doseči tudi večjo vključenost delodajalcev. Opraviti raziskave in analize na tem področju. Sistemsko urediti financiranje izobraževanja odraslih, kot področja vseživljenjskega učenja, tako na državni kot tudi na regionalni in lokalni ravni. Razvijanje učinkovitejših modelov financiranja izobraževanja in učenja pri udejanjanju strategije vseživljenjskosti učenja.
27. Podaljšanje Resolucije Nacionalnega programa izobraževanja odraslih (NPIO) do 2013 in verjetno za nekatere elemente do leta 2023. Za zdaj je predvideno, da naj bi se končala leta 2010.

II. OLAJŠATI DOSTOP DO IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

1/ Skupno za celotno strategijo

28. Udejanjanje načela in strateške prvine »vsakemu človeku učenje po njegovi meri«. Razvoj različnih oblik, načinov in poti, ki omogočajo uspešno udejanjanje tega načela in omogočajo izpeljavo te strateške prvine vseživljenjskosti učenja in doseganje njenih ciljev. (Strateška jedra, točki 5.4, 5.5)
29. Načrt za razvoj celotnega omrežja izvajalcev (javne organizacije, koncesionarji, druge organizacije), učnih programov in drugih priložnosti za učenje, s katerim se ustvarjajo mostovi in poti med različnimi deli obstoječih sistemov (omrežja), da bi se zboljšala njihova povezanost in dostopnost in povečale priložnosti za vseživljenjsko učenje. (Glej Strateška jedra, točka 5.2.) Usmerjanje razvoja izobraževalne ponudbe (omrežje programov, ustanov) za doseganje ciljev in prednostnih usmeritev v Operativnem programu razvoja človeških virov in Operativnem programu krepitve regionalnih razvojnih potencialov. Povezovanje formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja v izobraževanju odraslih.
30. Reformiranje visokošolskega izobraževanja. Pri tem je treba nameniti posebno pozornost:
- spremembam v skladu s priporočili Bolonjske deklaracije;
  - celostni prenovi univerze s povečanjem števila ponudnikov, večjo prilagodljivostjo potrebam gospodarstva, večjo kakovostjo in konkurenco;
  - zagotavljanju kakovosti in razvoju kakovostnih programov; vzpostavitvi mednarodno primerljivega sistema zagotavljanja kakovosti v visokem izobraževanju;
  - modernizaciji, inovaciji – npr. kombiniranemu izobraževanju z uporabo IKT; učenje na daljavo;
  - upoštevanju potreb uporabnikov (sodelovanje s podjetji in industrijo, zboljševanje konkurenčnosti, izobraževanje za trajnostni razvoj);
  - priznavanju znanja, pridobljenega z neformalnim izobraževanjem in priložnostnim učenjem; omogočanju dostopa netradicionalnim udeležencem;
  - vpeljavi prožnejših možnosti za izpeljavo visokošolskega študija, alternativnih študijskih poti, deformaliziranju poteka in organizaciji visokošolskega študija. (Glej Visokošolsko izobraževanje, točka 6.3.)
31. Reformiranje (posodabljanje) kurikula in učnih programov. Proučitev, kako so v zdajšnjih vzgojno-izobraževalnih programih, katalogih znanja in učnih načrtih šol upoštevane prvine vseživljenjskosti učenja in koliko ustvarjajo možnosti zanj. V skladu z ugotovitvami posodobiti programe in kataloge znanja.

2/ Začetno izobraževanje

32. Preoblikovanje začetnega izobraževanja in šolanja po vsebini in načinih izpeljave, upoštevajoč poglavitne prvine strategije vseživljenjskosti učenja. (Glej Izhodišča in podlage za strategijo, točka 3.2.) Spreminjanje pretoge šolsko-institucionalne in tradicionalne pedagoško-didaktične organiziranosti izobraževanja in pospešitev (tudi z zgledi dobre prakse) razvoja in vpeljave didaktičnih in metodičnih izobraževalnih in učnih strategij, ki izhajajo iz filozofije, ciljev in značilnosti vseživljenjskosti učenja in ga podpirajo.
- včlenjevanje prvin strategije vseživljenjskosti učenja v kurikule;
  - razvijanje omrežja inovativnih šol.
33. Razvoj različnih oblik in kurikulumov za predšolsko vzgojo. Nove oblike in programi, poudarek na razvijanju motivacije, radovednosti in vedoželjnosti, pozitivnih stališč in odnosa do znanja in učenja nasploh, do lastne kompetentnosti in osebne rasti, samopodobe, zmožnosti in pripravljenosti angažirati se, nekaj narediti s

PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE STRATEGIJE VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA

pridobljenimi spretnostmi in znanjem. Poudarek na iskanju, raziskovanju, razvijanju interesov, ustvarjalnosti, veselju do učenja in delovanja, zgodnjem razvoju pismenosti in »ključnih kompetenc«, podlagi za samostojno učenje, učiti se učiti. Usmerjanje otroka v vseživljenjsko učenje.

34. Proučitev vključenosti predšolskih otrok v organizirano predšolsko vzgojo in predlaganje ustreznih ukrepov.
35. Proučitev in opredelitev načinov za umestitev ključnih prvin vseživljenjskosti učenja v kurikule in prenovu programov formalnega izobraževanja in vzgoje.
36. Strateški načrt za udejanjanje spoznanj o inkluzivni vzgoji in izobraževanju za otroke in odrasle s posebnimi potrebami v praksi. Drugi ukrepi za izenačevanje možnosti za uspešno vseživljenjsko učenje in izobraževanja oseb s posebnimi potrebami.
37. Ustanavljanje in organiziranje centrov za razvoj kariere (kariernih centrov) na vseh osnovnih in srednjih šolah ter na univerzah; centri bodo omogočali posamezniku učinkovito načrtovanje njihovega izobraževanja in razvoja kariere.
38. Razbremenitev kurikulumov šol in visokošolskih programov zahtev po vključevanju novih vsebin in novih spretnosti; racionalno prerazporediti nekatere manj pomembne vsebine na poznejše stopnje, faze in programe izobraževanja.
39. Razviti instrumente evalvacije in samoevalvacije kakovosti vzgoje in izobraževanja, ki vključujejo prvine vseživljenjskosti učenja in utemeljujejo tudi dimenzijo vseživljenjskosti učenja. Izpeljava: projekt dodana vrednost; instrumenti samoevalvacije (zgledi dobre prakse); instrumenti ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti – kazalniki kakovosti zunanje evalvacije.

3/ Nadaljevalno izobraževanje

40. Pregled in opredelitev programov in omrežij, ki jih nacionalni programi opredeljujejo kot javno dobro ali javno službo (programi, namenjeni prikrajšanim skupinam odraslih, in programi, namenjeni razvijanju pismenosti in ključnih kompetenc). Opredeliti, kaj so javne organizacije v izobraževanju odraslih, in narediti načrt za oblikovanje in razvoj njihovega omrežja.
41. Podpora programskemu združevanju različnih javnih organizacij v lokalnih okoljih, da bi tako zagotovili bolj celostno ponudbo programov in dostopnost izobraževanja vsemu prebivalstvu.
42. Izdelava načrta za postopno oblikovanje in nenehno izboljševanje kakovostne in prožne ponudbe možnosti in okoliščin za nenehno učenje, izobraževanje in usposabljanje.
43. Proučitev in razvoj spodbud za posameznika, da vse življenje pridobiva in spopolnjuje svoje znanje in spretnosti ne le s tem, da zvišuje raven svoje izobrazbe in kvalifikacij (razsežnost trajanja), temveč tudi, da na doseženi ravni izobrazbe širi svoje znanje in spretnosti z različnimi vsebinami (razsežnost širine).
44. Izdelava metodologije za pripravo izvirnih programov, ki so narejeni posebej za odrasle in upoštevajo značilnosti, potrebe in možnosti odraslih oseb ter niso le bolj ali manj mehanično prilagojeni na podlagi programov za otroke in mladino, v želji, da bi bili programi enakovredni.
45. Ukrepi za zmanjševanje ali odpravljanje ovir, ki preprečujejo ali zmanjšujejo odraslim vključevanje v izobraževanje in/ali učenje: 1/ situacijske (npr. pomanjkanje časa, stroški izobraževanja, družinske razmere, oddaljenost od kraja izobraževanja); 2/ institucijske (neustrezna ponudba, vpisne zahteve, organiziranost izobraževanja, pomanjkljiva informiranost itn.); 3/ dispozicijske (premahnjo zaupanje vase, predsodki – npr.

sem prestar, strah pred neuspehom, nezadostne učne navade, slabo razvita pismenost, občutek premajhne zmoglosti za učenje, premalo zanimanja, stališča in odnos do izobraževanja in učenja itn.).

46. Omogočanje »druge priložnosti za izobraževanje« kot neodtujljive pravice v fazi nadaljevalnega izobraževanja tistim odraslim, ki niso imeli ustreznih možnosti za izobraževanje in študij v fazi začetnega izobraževanja. To izobraževanje spodbuja država z aktivno politiko in financiranjem ter opustitvijo togih administrativnih zahtev.
47. Centri za vseživljenjsko učenje (CVŽU) – modeli in merila za njihovo delovanje, lokalne posebnosti, usklajevanje dejavnosti (menjava spoznanj in izkušenj, skupne razvojne možnosti itn.). Proučitev in opredelitev vlog države, lokalnih skupnosti in regij pri delovanju CVŽU.
48. Učenje in izobraževanje za izobraževalno prikrajšane skupine; v tem posebej proučitev možnosti za odrasle osebe s posebnimi potrebami (npr. osebe z zaostanki in primanjkljaji v duševnem razvoju, osebe po poškodbi glave, z afazijami itn.). Pozornost prikrajšanim skupinam, da »ne padejo skozi sito«. Upoštevati načelo o enakih možnostih v sistemu izobraževanja in usposabljanja. Medtem ko je začetno izobraževanje teh oseb kar dobro urejeno, v nadaljevalnem izobraževanju (pri izobraževanju odraslih) sistemska skrb za njihovo učenje in izobraževanje po zdajšnji sistemski ureditvi preneha.

Ukrepi za povečanje dostopa za prikrajšane skupine prebivalcev, pri tem zlasti:

- omogočanje dostopa do učenja manj izobraženim odraslim, odraslim s slabimi pisnimi dosežki, ki se najmanj udeležujejo ponujenih možnosti izobraževanja, starejšim in manj kvalificiranim delavcem itn.;
  - razvijanje ustreznih modelov poučevanja in učenja za te skupine (e-učenje, učenje na daljavo);
  - spodbujanje računalniške pismenosti (vpeljevanje posebnih prijemov, nakup posebne opreme ipd.);
  - dostopnost omrežja javnih organizacij in programov za izobraževanje;
  - priznavanje dosežkov neformalnega in priložnostnega učenja;
  - okrepljena svetovalna dejavnost.
49. Posebne spodbude in ukrepi za povečevanje udeležbe nekaterih skupin prebivalstva. Spodbude so lahko materialne in nematerialne (psihološke, moralne). Materialne spodbude, na primer:
    - individualni izobraževalni računi, ti ljudi spodbujajo, da prispevajo k stroškom lastnega učenja s posebnimi naložbami in z varčevanjem; to posledično pritegne dodatne ali enako visoke subvencije in podpore iz javnih in zasebnih finančnih virov;
    - čeki za učenje;
    - davčne olajšave;
    - šolnine;
    - financiranje različnih izvajalcev, centrov VŽU itn., da se spodbudi nastajanje čim raznovrstnejših učnih priložnosti.

Prikazati in razčleniti zglede dobre prakse na tem področju.

50. Spodbuditi vključevanje starejših ,odraslih v programe:
  - ki prinašajo nove spretnosti in novo znanje za omogočanje vključitev v družbeni in gospodarski razvoj; razvoj integriranih programov za zaposlovanje starejših, uveljavljanje aktivnega staranja in vseživljenjskega učenja (npr. medgeneracijske inštruktorske in mentorske sheme);
  - za udejanjanje najrazličnejših osebnih interesov, brez poklicne ali kakšne druge prisile.
(Glej Strategija VŽU, točka 6.2.)
51. Za sistematično izobraževanje starejših odraslih je treba razviti omrežje univerz za tretje življenjsko obdobje in ustrezne možnosti za učenje in izobraževanje v domovih za starejše odrasle. Te potrebe se povečujejo v skladu z naraščanjem deleža starejšega prebivalstva. Razvoj omrežja podpreti z javnimi sredstvi.

III. ODPIRANJE SISTEMOV IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA V ŠIRŠE OKOLJE**1/ Skupno za celotno strategijo**

- 52. Zagotovitev pravičnosti in učinkovitosti pri izpeljevanju strategije vseživljenjskosti učenja; to bo omogočilo optimalno upoštevanje »humanistične« in »ekonomistične« smeri razmišljanja, usmerjanja in udejanjanja vseživljenjskosti učenja. Doseči ravnotežje med vlaganjem v izobraževanje in učenje za izboljševanje človeškega kapitala ter vlaganjem v izobraževanje in učenje za osebni razvoj in dejavno demokratično državljanstvo; oblikovanje celostne izobraževalne politike, ki mora povezovati gospodarski interes z družbenimi in kulturnimi cilji.
- 53. Krepitev nevladnega sektorja (nevladnih organizacij, organizacij civilne družbe). Država na tem področju ustvarja in krepi partnerske odnose kot eno svojih prednostnih nalog.
- 54. Krepitev vloge in odgovornosti vseh socialnih partnerjev pri udejanjanju strategije vseživljenjskosti učenja.
- 55. Promocija vseživljenjskosti učenja. Sprejetje in udejanjanje načrta dejavnosti in sredstev za promocijo na tem področju.
- 56. Zagotovitev kakovostnega razvojnega in raziskovalnega dela, posebno za izobraževanje odraslih in visokošolsko izobraževanje, ki sta zdaj šibko razvita. Izdelati pregled razvojnoraziskovalnih nalog in jih razpisati. Za raziskovanje in spremljanje vseživljenjskosti učenja je treba vpeljati statistično spremljanje in razviti in določiti standardne kazalnike za spremljanje uresničevanja strategije. Dodeljevanje koncesij za opravljanje raziskovalne dejavnosti.

2/ Začetno izobraževanje

- 57. Poklicno izobraževanje in usposabljanje. Sistemski ukrepi za izboljšanje kakovosti in povečanje privlačnosti poklicnega izobraževanja, ki obsegajo zlasti: razvoj kurikula, prožnost, možnosti prestopanja, omogočanje lažjega dostopa do visokošolskega izobraževanja, optimalno razmerje med splošnim in poklicnim znanjem, dostop do vajeništva, svetovanje in usmerjanje, priznavanje znanja, pridobljenega z neformalnim izobraževanjem.
- 58. Postavitev učinkovitega in regionalno uravnoveženega omrežja poklicnih in strokovnih šol; spodbuditev povezovanja šol in delodajalcev in izdelava pregleda poglobitvenih interesov na posameznem območju (v preteklosti znano kot ustanavljanje »razvojnih koalicij«) ter nadgraditev sistema socialnega partnerstva, to pa bo mesto za zbiranje, vrednotenje in realizacijo tako potreb delojemalcev in delodajalcev kot tudi potreb in interesov posameznikov, izobraževalnih institucij in lokalne skupnosti; povezanost s trgom dela.
- 59. Oblikovanje visokošolskih študijskih programov v skladu z evropskimi smernicami, kar bo omogočalo večjo izmenjavo študentov med državami.

3/ Nadaljevalno izobraževanje

- 60. Izdelava načrta za razvijanje učenja kot temeljnega vira in gonilne sile za razvoj lokalnih in regionalnih območij ter znotraj teh tudi za razvoj socialnih omrežij. V tem ustvarjati podlage in okoliščine za razvijanje »učee se družbe« in »družbe, ki temelji na znanju«.

PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE STRATEGIJE VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA

61. Povezati lokalne in regionalne oblasti, državo (iz proračuna ali sredstev iz skladov Evropske unije) ter druge partnerje, lahko tudi zasebni kapital, npr. podjetja, organizacije in/ali nevladni sektor, da skupaj zagotovijo sredstva za vseživljenjsko učenje, tako da bo to postalo sestavni del lokalnih in regionalnih politik in programov.
62. Uskladitev ponudbe programov izobraževanja in usposabljanja s potrebami gospodarstva, trga dela in posameznikov. Reforma izobraževanja in usposabljanja mora upoštevati:
- intenzivnejše vključevanje gospodarstva in delodajalcev pri opredeljevanju njihovih potreb po izobraževanju;
  - prožnejše oblikovanje in razvoj učnih programov;
  - inovativne metode;
  - s kakovostnimi programi povečati privlačnost poklicnega in strokovnega izobraževanja;
  - usposabljanje učiteljev in izvajalcev programov;
  - podaljšanje obdobja praktičnega usposabljanja dijakov in vajencev v podjetjih in pri obrtnikih;
  - modulske programe, ki omogočajo pridobitev poklicne kvalifikacije;
  - krepitev dejavnosti usposabljanja v podjetjih in pri obrtnikih;
  - začetno in nadaljnje usposabljanje učiteljev in izvajalcev programov,
  - možnosti za usposabljanje ob delu in v podjetjih.
  - ustvarjanje razmer za povezovanje šol z gospodarstvom na lokalni in regionalni ravni.
63. Razvojni projekt: izobraževanje zaposlenih v podjetjih in organizacijah. Podrobneje opredeliti in razčleniti različne nove možnosti učenja za zaposlene. Možnosti/zgledi:
- vpeljati sistem stalne evalvacije znanja in spretnosti zaposlenih;
  - odpravljanje ali zmanjševanje neenakosti pri dostopu do tistega izobraževanja, ki ga ponuja delodajalec;
  - razvoj in vpeljevanje modelov za starejše zaposlene za pripravo na aktivno staranje;
  - zagotoviti delež sredstev od dobička za učenje, izobraževanje in razvoj delavcev;
  - organizacija omogoča zaposlenim v času, ko so na porodniškem (starševskem) dopustu ali tik preden se spet vrnejo na delo, posodabljanje znanja in spretnosti;
  - sistem, s katerim se delavec, ki je na izobraževanju, začasno nadomesti z brezposelnim delavcem (program, ki ga imenujejo »krožno zaposlovanje«, v tujini »job rotation«);
  - zaposlitev za krajši delovni čas, ne samo zaradi razlogov, ki so povezani z družino, temveč tudi zaradi nadaljevanja izobraževanja;
  - metoda (sistem), ki omogoči zaposlenemu, da spozna svoje strokovne in osebne sposobnosti, motivacijo in zmožnosti (bilanca sposobnosti), da bi lahko pospešil tako svoje strokovne kot tudi izobraževalne načrte in kariero; cilj ni formalno priznavanje sposobnosti zaradi kvalifikacije;
  - omogočiti posameznikom, da upravljajo svoje »zbirne mape učnih in strokovnih dosežkov« (portfelje) ter hkrati širše prikažejo učne dosežke, kadar je potrebno;
  - nadomestilo plače podjetju, ki omogoča izobraževanje manj izobraženih zaposlenih med delovnim časom;
  - spodbude za delodajalce za vlaganje v izobraževanje in usposabljanje manj izobraženih in premalo usposobljenih zaposlenih;
  - omogočiti delovanje medfunkcionalnih/medorganizacijskih timov in pospešiti prenašanje znanja z grozdenjem;
  - sistem napredovanja pri delu povezati s stalnim izobraževanjem in usposabljanjem;
  - vpeljati sistem stalne evalvacije znanja in spretnosti;
  - delovna mesta oblikovati tako, da se spodbuja ustrezna raba pismenosti, znanja in spretnosti.
64. Proučitev in izdelava različnih mehanizmov, davčne politike, spodbujanje vlaganj v vseživljenjsko učenje ipd., da bi omogočili učečim se lažje vključenje v različne oblike učenja ter spodbudili njihovo izobraževanje in

usposabljanje. Pri davku od dobička pravnih oseb je treba identificirati stroške in vpeljati davčne olajšave za izobraževanje.

65. Vzpostavitev spodbujevalnih mehanizmov za izobraževanje in usposabljanje tudi s pomočjo kadrovskih in regijskih stipendijskih shem in posojil ter sklada za razvoj kadrov.
66. V visokem šolstvu je potrebna usmeritev v projekte, s katerimi bomo v Sloveniji:
  - proučili/podprli nastajanje novih visokošolskih institucij;
  - vzpostavili mednarodno primerljiv sistem zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu;
  - nadaljevali razvijanje kakovostnih programov visokošolskega izobraževanja;
  - izpeljali projekte, ki bodo omogočali odpiranje visokošolskih institucij v okolje in okrepili delovanje visokošolskih ustanov na področjih, povezanih s potrebami gospodarstva;
  - zasnovali projekte, ki bodo spodbudili prehajanje osebja med visokim šolstvom, gospodarstvom in raziskovalnim prostorom in mednarodno mobilnost strokovnjakov;
  - izboljšali povezanost z gospodarstvom in širšim okoljem pri podiplomskem študiju. Problemi, ki zahtevajo proučitev, da bi dosegliboljšanje:
  - nov sistem proračunskega sofinanciranja, ki olajšuje vpis in spodbuja sodelovanje in oblikovanje mrež med slovenskimi univerzami, višješolskimi ustanovami, raziskovalnimi inštituti in tujimi izobraževalnimi ustanovami;
  - še vedno preveč razdrobljeni podiplomski programi, ki niso dovolj povezani z gospodarstvom (to velja zlasti za razvoj raziskovalnega potenciala – pri študentih in delodajalcih – in za prehajanje visoko usposobljenih raziskovalcev v gospodarstvo, pa tudi za ustvarjanje in prenašanje novega znanja);
  - pomanjkanje finančnih in organizacijskih spodbud iz gospodarstva;
  - nabor študijskih programov je preveč omejen, zlasti v podiplomskem specialističnem študiju.
67. Na državni ravni naj bi podprli vpeljevanje in razvoj učečih se organizacij bodisi s promocijo podjetij, ki vlagajo v učenje svojih zaposlenih, bodisi s podporo standarda »vlagatelji v ljudi« v Sloveniji. Učeče se organizacije – v njih postane učenje poglavitno organizacijsko načelo za razvijanje poslovne strategije in uspešnosti. Integralni del razvoja učečih se organizacij je ustvarjalni in inovativni način vlaganja v ljudi ter oblikovanje učnega ozračja in takšnega poslovnega okolja, v katerem bodo posamezniki motivirani za izkazovanje in prenašanje tudi svojega skritega (tihega) znanja (»tacit knowledge«).
68. V vsaki lokalni skupnosti je treba poskrbeti za temeljno organizacijsko infrastrukturo in vsaj eno organizacijo, ki bi opravljala ustrezne dejavnosti za izobraževanje odraslih.
69. Aktiviranje virov regionalnih in lokalnih oblasti v podporo vseživljenjskemu učenju. Razvijati in vključevati organizacije in združenja civilne družbe, ki zelo pospešujejo udeležbo v izobraževanju in učenju. Dobro je, da pri izpeljavi vseživljenjskega učenja sodelujejo različni partnerji, tako na lokalni kot na nacionalni in mednarodni ravni (npr. podjetja, zbornice, zavod za zaposlovanje, nevladne, razvojne, izobraževalne in druge organizacije). Prostovoljske organizacije imajo pomembno vlogo pri vnašanju učenja v življenje skupnosti.
70. Načrtovanje partnerstva v skupnosti za omogočanje učinkovitejšega skupnega dela javnih, zasebnih, prostovoljskih in drugih organizacij in teles; delujejo kot krovna omrežja, v katerih se usklajujejo drugi načrti v skupnosti. Takšno vlogo lahko zagotovijo centri vseživljenjskega učenja, ki bi morali v svoje upravljanje pritegniti vse ključne regionalne partnerje. Njihovo delovanje je smotno opredeliti tako v najširših državnih zakonskih aktih (npr. ustava) kot v zakonodaji o lokalnih skupnostih. Umestitev centrov vseživljenjskega učenja na lokacijah, kjer se zbirajo ljudje.
71. Oblikovati modele za delitev stroškov za nadaljnje strokovno spopolnjevanje med delodajalcem, državo in drugimi partnerji.

72. Načrt, kako koristno uporabiti posebne izkušnje in znanje starejših ljudi in jim omogočiti vloge mentorjev, partnerjev in spodbujevalcev mladih pri učenju, bodisi v vsakdanjem življenju bodisi v podjetjih in organizacijah (npr. delo s pripravniki, stažisti, na novo zaposlenimi, brezposelnimi). Takšne možnosti lahko uporabijo učeče se organizacije ter tako pripomorejo k večji dejavnosti starostnikov in sožitju generacij.
73. Izdelati pregled možnosti za povezovanje strategije vseživljenjskosti učenja z nacionalnimi programi in strategijami, ki so bili v Sloveniji že sprejeti: NP pismenosti, NP visokošolskega izobraževanja, NP razvoja trga dela in zaposlovanja; strategija razvoja družbe z velikim deležem starega prebivalstva; programi mobilnosti CMEPIUS in drugimi.
74. Mobilnost pri izobraževanju in zaposlovanju v Evropski uniji – v sistemu izobraževanja in usposabljanja za Europas – in v Sloveniji.

PREGLED DEJAVNOSTI S SKRAJŠANIMI GESLI

I ZBOLJŠANJE KAKOVOSTI IN UČINKOVITOSTI SISTEMOV IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

a/ CILJI V SKLADU Z DOKUMENTOM EU - ET 2010

1/ Skupno za celotno strategijo

1. MINIMALNI PRAG ZNANJA
2. INFRASTRUKTURA
3. USPOSABLJANJE UČITELJEV
4. RAZVIJANJE E-TEHNOLOGIJE
5. NOVA UČNA OKOLJA Z UPORABO IKT
6. SPREJEMANJE POJMA »VSEŽIVLJENJSKOST UČENJA«
7. KAKOVOST IZOBRAŽEVANJA
8. PREPREČEVANJE OSIPA V IZOBRAŽEVANJU

2/ Začetno izobraževanje

9. PRIDOBITEV KLJUČNIH KOMPETENC IN PISMENOSTI
10. PODPORA IN SPODBUDE ZA KONTINUITETO VŽU
11. RAZVOJ NACIONALNEGA KVALIFIKACIJSKEGA OGRODJA
12. USPOSABLJANJE ZA KARIERNO VZGOJO

3/ Nadaljevalno izobraževanje

13. ZVIŠEVANJE RAVNI PISMENOSTI ODRASLIH
14. RAZVOJ KAKOVOSTI IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH
15. SISTEM ZA UGOTAVLJANJE IN POTRJEVANJE ZNANJA
16. CERTIFIKATNI SISTEM ZA PRIDOBIVANJE NPK
17. SISTEMSKA UREDITEV ISIO

b/ CILJI, SPECIFIČNI ZA SLOVENIJO (ki jih ET 2010 ne opredeljuje izrecno)

1/ Skupno za celotno strategijo

18. ODPRAVA POMANJKLJIVOSTI PRI SISTEMSKI UREDITVI
19. REORGANIZACIJA UPRAVLJANJA
20. NORMATIVNE REŠITVE
21. ORGANIZIRANOST JAVNIH ZAVODOV ZA RAZVOJ IN SVETOVANJE
22. IZRAZJE
23. NOVA BELA KNJIGA O VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

2/ Nadaljevalno izobraževanje

24. SISTEMSKA UREDITEV IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH
25. UPRAVNE ENOTE ZA NADALJEVALNO IZOBRAŽEVANJE
26. SISTEM IN MODELI FINANCIRANJA
27. RESOLUCIJA NPIO

II OLAJŠATI DOSTOP DO IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

1/ Skupno za celotno strategijo

28. VSAKEMU UČENJE PO NJEGOVI MERI
29. CELOSTNO OMREŽJE IZVAJALCEV
30. REFORMIRANJE VISOKOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA
31. REFORMA KURIKULA IN UČNIH PROGRAMOV

2/ Začetno izobraževanje

32. RAZVOJ IZOBRAŽEVALNIH IN UČNIH STRATEGIJ
33. RAZVOJ RAZLIČNIH OBLIK IN KURIKULOV ZA PREDŠOLSKO VZGOJO
34. VKLJUČENOST PREDŠOLSKIH OTROK V ORGANIZIRANO PREDŠOLSKO VZGOJO
35. UMESTITEV KLJUČNIH PRVIN VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA V KURIKULE
36. INKLUZIVNA VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA OTROKE S POSEBNIMI POTREBAMI
37. CENTRI ZA RAZVOJ KARIERE
38. VSEBINSKA RAZBREMENITEV KURIKULOV ŠOL IN VISOKOŠOLSKIH PROGRAMOV
39. EVALVACIJA IN SAMOEVALVACIJA KAKOVOSTI

3/ Nadaljevalno izobraževanje

40. JAVNI PROGRAMI IN OMREŽJA V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH
41. PROGRAMSKO ZDRUŽEVANJE JAVNIH ORGANIZACIJ
42. KAKOVOSTNA IN PROŽNA PONUDBA
43. SPODBUDE ZA POSAMEZNIKA
44. METODOLOGIJA ZA PRIPRAVO PROGRAMOV
45. ODPRAVLJANJE OVIR ZA IZOBRAŽEVANJE/UČENJE
46. DRUGA PRILOŽNOST ZA IZOBRAŽEVANJE

47. CENTRI ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE
48. IZOBRAŽEVALNO PRIKRAJŠANE SKUPINE
49. ZVIŠEVANJE UDELEŽBE CILJNIH SKUPIN
50. VKLJUČEVANJE STAREJŠIH ODRASLIH V PROGRAME
51. OMREŽJE UNIVERZ ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

III ODPIRANJE SISTEMOV IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA V ŠIRŠE OKOLJE

1/ Skupno za celotno strategijo

52. PRAVIČNOST IN UČINKOVITOST PRI VSEŽIVLJENJSKEM UČENJU
53. NEVLADNI SEKTOR
54. SOCIALNI PARTNERJI
55. PROMOCIJA VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA
56. RAZVOJNO IN RAZISKOVALNO DELO

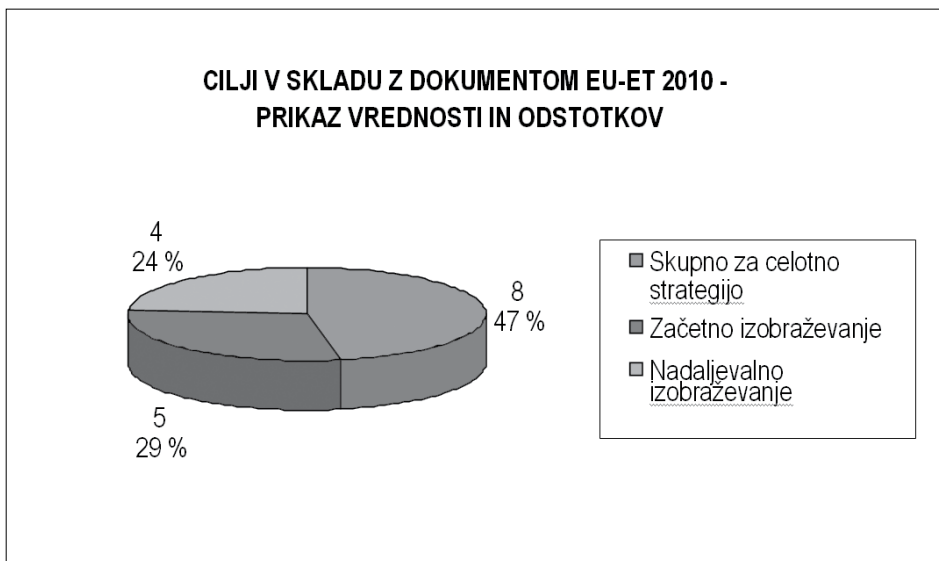
2/ Začetno izobraževanje

57. POKLICNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE
58. OMREŽJE POKLICNIH IN STROKOVNIH ŠOL
59. VISOKOŠOLSKE ŠTUDIJSKE PROGRAMI – IZMENJAVA ŠTUDENTOV

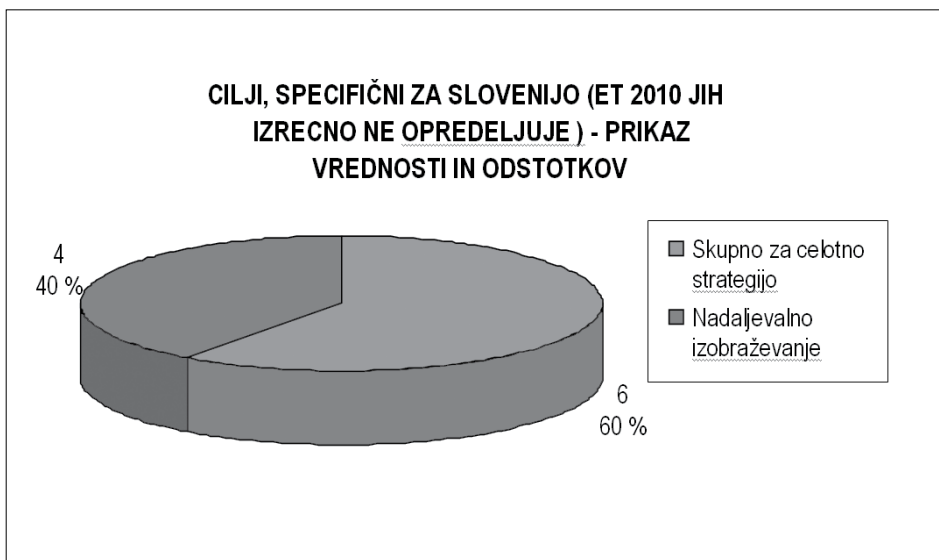
3/ Nadaljevalno izobraževanje

60. UČENJE ZA RAZVOJ LOKALNIH OBMOČIJ IN SOCIALNIH OMREŽIJ
61. POVEZAVA PARTNERJEV ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE NA LOKALNI RAVNI
62. USKLADITEV PONUDBE S POTREBAMI GOSPODARSTVA
63. IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH V PODJETJIH IN ORGANIZACIJAH
64. DAVČNA POLITIKA, SPODBUDE ZA UČENJE
65. ŠTIPENDIJSKE SCHEME, POSOJILA
66. PROJEKTI V VISOKEM ŠOLSTVU
67. UČEČE SE ORGANIZACIJE
68. INFRASTRUKTURA V LOKALNI SKUPNOSTI
69. VIRI LOKALNIH OBLASTI
70. CENTRI VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA V SKUPNOSTI – KROVNA OMREŽJA
71. MODELI ZA DELITEV STROŠKOV
72. UPORABA IZKUŠENJ IN ZNANJA STAREJŠIH LJUDI
73. POVEZOVANJE STRATEGIJE VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA Z NACIONALNIMI PROGRAMI
74. MOBILNOST PRI IZOBRAŽEVANJU IN ZAPOSLOVANJU

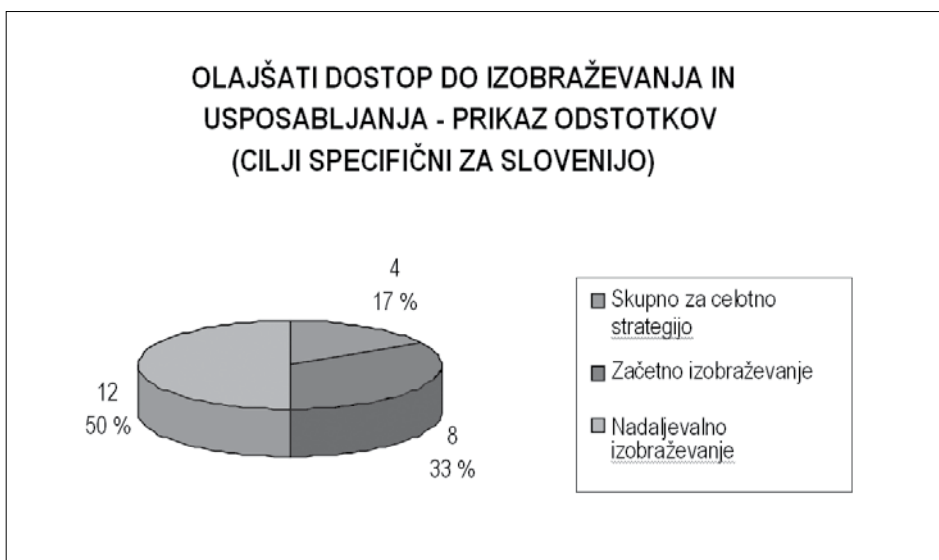
Slika 1: Cilji v skladu z dokumentom EU-ET 2010

Slika 2: Cilji, specifični za Slovenijo (ET jih izrecno ne opredeljuje)

Slika 3: Olajšati dostop do izobraževanja in usposabljanja

3 PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE OPERATIVNEGA NAČRTA STRATEGIJE

3.1 Udejanjanje operativnega načrta po načinu izpeljave

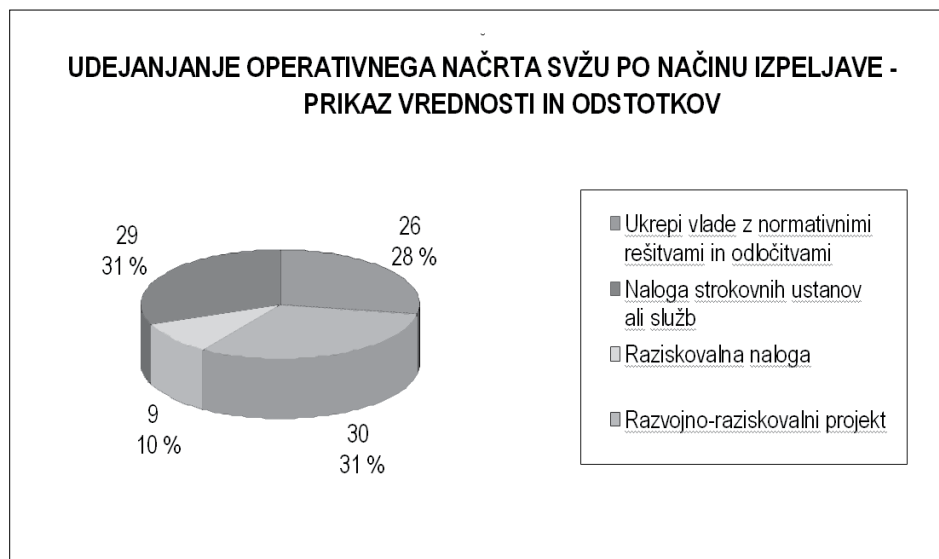
Zap. št.	DEJAVNOST	Zap. št. dejavnosti v operativnem načrtu
1. Ukrepi Vlade z normativnimi rešitvami in odločitvami		
1	INFRASTRUKTURA	2
2	USPOSABLJANJE ZA KARIERNO VZGOJO	12
3	SISTEM ZA UGOTAVLJANJE IN POTRJEVANJE ZNANJA	15
4	SISTEMSKA UREDITEV INFORMACIJSKO-SVETOVALNIH SLUŽB ZA IO	17
5	ODPRAVA POMANJKLJIVOSTI PRI SISTEMSKI UREDITVI	18
6	REORGANIZACIJA UPRAVLJANJA	19
7	NORMATIVNE REŠITVE	20
8	ORGANIZIRANOST JAVNIH ZAVODOV	21
9	SISTEMSKA UREDITEV IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH	24
10	UPRAVNE ENOTE ZA NADALJEVALNO IZOBRAŽEVANJE	25
11	RESOLUCIJA NACIONALNEGA PROGRAMA IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH	27
12	CELOSTNO OMREŽJE IZVAJALCEV	29
13	JAVNI PROGRAMI IN OMREŽJA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH	40
14	DRUGA PRILOŽNOST ZA IZOBRAŽEVANJE	46
15	OMREŽJE UNIVERZ ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	51
16	NEVLADNI SEKTOR	53
17	SOCIALNI PARTNERJI	54
18	POKLICNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE	57
19	OMREŽJE POKLICNIH IN STROKOVNIH ŠOL	58
20	VISOKOŠOLSKE ŠTUDIJSKE PROGRAMI PO SMERNICAH EU	59
21	PARTNERSTVO ZA VŽU NA LOKALNI RAVNI	61
22	DAVČNA POLITIKA, SPODBUDE ZA UČENJE	64
23	ŠTIPENDIJSKE SCHEME, POSOJILA	65
24	INFRASTRUKTURA V LOKALNI SKUPNOSTI	68
25	VIRI LOKALNIH OBLASTI	69
26	MOBILNOST PRI IZOBRAŽEVANJU IN ZAPOSLOVANJU	74
2. Naloga strokovnih ustanov ali služb		
1	MINIMALNI PRAG ZNANJA	1
2	USPOSABLJANJE UČITELJEV	3
3	RAZVIJANJE E-TEHNOLOGIJE	4

PREGLED DEJAVNOSTI ZA UDEJANJANJE STRATEGIJE VSEŽIVLJENJSKOSTI UČENJA

4	NOVA UČNA OKOLJA Z UPORABO IKT	5
5	PRIDOBITEV KLJUČNIH KOMPETENC IN PISMENOSTI	9
6	PODPORA IN SPODBUDE ZA KONTINUITETO VŽU	10
7	RAZVOJ NACIONALNEGA KVALIFIKACIJSKEGA OGRODJA	11
8	USPOSABLJANJE ZA KARIERNO VZGOJO	12
9	ZVIŠEVANJE RAVNI PISMENOSTI ODRASLIH	13
10	RAZVOJ KAKOVOSTI IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH	14
11	CERTIFIKATNI SISTEM ZA PRIDOBIVANJE NPK	16
12	NORMATIVNE REŠITVE	20
13	NOVA BELA KNJIGA O VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU	23
14	UPRAVNE ENOTE ZA NADALJEVALNO IZOBRAŽEVANJE	25
15	CELOSTNO OMREŽJE IZVAJALCEV	29
16	JAVNI PROGRAMI IN OMREŽJA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH	40
17	PROGRAMSKO ZDRUŽEVANJE JAVNIH ORGANIZACIJ	41
18	METODOLOGIJA ZA PRIPRAVO PROGRAMOV	44
19	ODPRAVLJANJE OVIR ZA IZOBRAŽEVANJE / UČENJE	45
20	DRUGA PRILOŽNOST ZA IZOBRAŽEVANJE	46
21	IZOBRAŽEVALNO PRIKRAJŠANE SKUPINE	48
22	VKLJUČEVANJE STAREJŠIH ODRASLIH V PROGRAME	50
23	OMREŽJE UNIVERZ ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	51
24	PROMOCIJA VŽU	55
25	RAZVOJNO IN RAZISKOVALNO DELO	56
26	OMREŽJE POKLICNIH IN STROKOVNIH ŠOL	58
27	VISOKOŠOLSKE ŠTUDIJSKE PROGRAMI PO SMERNICAH EU	59
28	UPORABA IZKUŠENJ IN ZNANJA STAREJŠIH LJUDI	72
29	POVEZOVANJE STRATEGIJE VŽU Z NACIONALNIMI PROGRAMI	73
3. Raziskovalna naloga		
1	MINIMALNI PRAG ZNANJA	1
2	ODPRAVA POMANJKLJIVOSTI PRI SISTEMSKI UREDITVI	18
3	IZRAZJE	21
4	VKLJUČENOST OTROK V PREDŠOLSKO VZGOJO	34
5	VSEBINSKA RAZBREMENITEV KURIKULOV	38
6	SPODBUDE ZA POSAMEZNIKA	43
7	PRAVIČNOST IN UČINKOVITOST PRI VŽU	52
9	MODELI ZA DELITEV STROŠKOV	71
Razvojno-raziskovalni projekt		
1	NOVA UČNA OKOLJA Z UPORABO IKT	5
2	SPREJEMANJE POJMA »VSEŽIVLJENJSKOST UČENJA«	6

3	KAKOVOST IZOBRAŽEVANJA	7
4	PREPREČEVANJE OSIPA V IZOBRAŽEVANJU	8
5	SISTEM ZA UGOTAVLJANJE IN POTRJEVANJE ZNANJA	15
6	ORGANIZIRANOST JAVNIH ZAVODOV	21
7	SISTEMSKA UREDITEV IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH	24
8	SISTEM IN MODELI FINANCIRANJA	26
9	VSAKEMU UČENJE PO NJEGOVI MERI	28
10	CELOSTNO OMREŽJE IZVAJALCEV	29
11	REFORMIRANJE VISOKOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA	30
12	REFORMA KURIKULA IN UČNIH PROGRAMOV	31
13	RAZVOJ IZOBRAŽEVALNIH IN UČNIH STRATEGIJ	32
14	RAZVOJ KURIKULOV ZA PREDŠOLSKO VZGOJO	33
15	UMESTITEV KLJUČNIH PRVIN VŽU V KURIKULE	35
16	INKLUZIVNOST ZA OTROKE S POSEBNIMI POTREBAMI	36
17	CENTRI ZA RAZVOJ KARIERE	37
18	EVALVACIJA IN SAMOEVALVACIJA KAKOVOSTI	39
19	KAKOVOSTNA IN PROŽNA PONUDBA	42
20	CENTRI ZA VŽU	47
21	ZVIŠEVANJE UDELEŽBE CILJNIH SKUPIN	49
22	RAZVOJNO IN RAZISKOVALNO DELO	56
23	POKLICNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE	57
24	UČENJE ZA RAZVOJ LOKALNIH OBMOČIJ	60
25	PONUDBA IN POTREBE GOSPODARSTVA	62
26	IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH	63
27	PROJEKTI V VISOKEM ŠOLSTVU	66
28	UČEČE SE ORGANIZACIJE	67
29	VIRI LOKALNIH OBLASTI	69
30	CENTRI VŽU V SKUPNOSTI - KROVNA OMREŽJA	70

Slika 4: Udejanjanje operativnega načrta po načinu izpeljave

3.1 Udejanjanje operativnega načrta po času

Zap. št.	DEJAVNOST	Zap. št. dejavnosti v operativnem načrtu
1. Kratkoročne dejavnosti/naloge - izpeljava v letih od 2007 do 2009		
1	USPOSABLJANJE UČITELJEV	3
2	SPREJEMANJE POJMA »VSEŽIVLJENJSKOST UČENJA«	6
3	PODPORA IN SPODBUDE ZA KONTINUITETO VŽU	10
4	RAZVOJ NACIONALNEGA KVALIFIKACIJSKEGA OGRODJA	11
5	USPOSABLJANJE ZA KARIERNO VZGOJO	12
6	CERTIFIKATNI SISTEM ZA PRIDOBIVANJE NPK	16
7	SISTEMSKA UREDITEV INFORMACIJSKIH IN SVETOVALNIH SLUŽB IO	17
8	ODPRAVA POMANJKLJIVOSTI PRI SISTEMSKI UREDITVI	18
9	REORGANIZACIJA UPRAVLJANJA	19
10	NORMATIVNE REŠITVE	20
11	ORGANIZIRANOST JAVNIH ZAVODOV	21
12	IZRAZJE	22
13	SISTEMSKA UREDITEV IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH	24
14	UPRAVNE ENOTE ZA NADALJEVALNO IZOBRAŽEVANJE	25
15	SISTEM IN MODELI FINANCIRANJA	26
16	RAZVOJ KURIKULOV ZA PREDŠOLSKO VZGOJO	33
17	VKLJUČENOST OTROK V PREDŠOLSKO VZGOJO	34
18	UMESTITEV KLJUČNIH PRVIN VŽU V KURIKULE	35
19	METODOLOGIJA ZA PRIPRAVO PROGRAMOV	44
20	DRUGA PRILOŽNOST ZA IZOBRAŽEVANJE	46
21	CENTRI ZA VŽU	47
22	ZVIŠEVANJE UDELEŽBE CILJNIH SKUPIN	49
23	PROMOCIJA VŽU	55
24	POKLICNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE	57
25	VISOKOŠOLSKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI PO SMERNICAH EU	59
26	DAVČNA POLITIKA, SPODBUDE ZA UČENJE	64
27	ŠTIPENDIJSKE SCHEME, POSOJILA	65
28	VIRI LOKALNIH OBLASTI	69
29	POVEZOVANJE STRATEGIJE VŽU Z NACIONALNIMI PROGRAMI	73
30	MOBILNOST PRI IZOBRAŽEVANJU IN ZAPOSLOVANJU	74

2. Srednjeročne dejavnosti/naloge - izpeljava v letih od 2009 do 2013		
1	MINIMALNI PRAG ZNANJA	1
2	INFRASTRUKTURA	2
3	NOVA UČNA OKOLJA Z UPORABO IKT	5
4	KAKOVOST IZOBRAŽEVANJA	7
5	PREPREČEVANJE OSIPA V IZOBRAŽEVANJU	8
6	PRIDOBITEV KLJUČNIH KOMPETENC IN PISMENOSTI	9
7	ZVIŠEVANJE RAVNI PISMENOSTI ODRASLIH	13
8	SISTEM ZA UGOTAVLJANJE IN POTRJEVANJE ZNANJA	15
9	RESOLUCIJA NACIONALNEGA PROGRAMA IO	27
10	VSAKEMU UČENJE PO NJEGOVH MERI	28
11	CELOSTNO OMREŽJE IZVAJALCEV	29
12	REFORMIRANJE VISOKOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA	30
13	REFORMA KURIKULUMA IN UČNIH PROGRAMOV	31
14	RAZVOJ IZOBRAŽEVALNIH IN UČNIH STRATEGIJ	33
15	INKLUZIVNOST ZA OTROKE S POSEBNIMI POTREBAMI	36
16	CENTRI ZA RAZVOJ KARIERE	37
17	VSEBINSKA RAZBREMENITEV KURIKULOV	38
18	EVALVACIJA IN SAMOEVALVACIJA KAKOVOSTI	39
19	JAVNI PROGRAMI IN OMREŽJA ZA IZOBR. ODRASLIH	40
20	KAKOVOSTNA IN PROŽNA PONUDBA	42
21	SPODBUDE ZA POSAMEZNIKA	43
22	ODPRAVLJANJE OVIR ZA IZOBRAŽEVANJE / UČENJE	45
23	IZOBRAŽEVALNO PRIKRAJŠANE SKUPINE	48
24	VKLJUČEVANJE STAREJŠIH ODRASLIH V PROGRAME	50
25	OMREŽJE UNIVERZ ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	51
26	PRAVIČNOST IN UČINKOVITOST PRI VŽU	52
27	NEVLADNI SEKTOR	53
28	SOCIALNI PARTNERJI	54
29	OMREŽJE POKLICNIH IN STROKOVNIH ŠOL	58
30	UČENJE ZA RAZVOJ LOKALNIH OBMOČIJ	60
31	PONUDBA IN POTREBE GOSPODARSTVA	62
32	IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH	63
33	PROJEKTI V VISOKEM ŠOLSTVU	66
34	UČEČE SE ORGANIZACIJE	67
35	INFRASTRUKTURA V LOKALNI SKUPNOSTI	68
36	CENTRI VŽU V SKUPNOSTI - KROVNA OMREŽJA	70
37	MODELI ZA DELITEV STROŠKOV	71
38	UPORABA IZKUŠENJ IN ZNANJA STAREJŠIH LJUDI	72

3. Permanentne dejavnosti/naloge		
1	USPOSABLJANJE UČITELJEV	3
2	RAZVIJANJE E-TEHNOLOGIJE	4
3	CELOSTNO OMREŽJE IZVAJALCEV	29
4	RAZVOJNO IN RAZISKOVALNO DELO	56
5	PONUDBA IN POTREBE GOSPODARSTVA	62

Slika 5: Udejanjanje operativnega načrta po času izpeljave

